

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko západ CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000292

Zápis z jednání pracovní skupiny

„Čtenářská a matematická gramotnost“

dne 2. 6. 2016 v Bolaticích

Hana Paverová v úvodu přivítala členy pracovní skupiny, připomněla, že je čtenářská (dále ČG) a matematická gramotnost (dále MG) jedno z tzv. povinných opatření MAP. Následně okomentovala výsledky dotazníkového šetření a uvedla, co je cílem pracovní skupiny. Ta by se měla zaměřit na návrh vize předškolního a základního vzdělávání na Hlučínsku-západ, resp. kam chceme vzdělávání posunout, definovat základní problémové okruhy, následně stanovit cíle v rámci dané oblasti a tyto prioritizovat. Jinými slovy - zamyslet se nad tím, co členové PS považují za silné a naopak slabé stránky, co plánují a co v rámci dané oblasti (významně) schází. Dodala, že v rámci samotného MAP je k dispozici obnos finančních prostředků na různá školení, exkurze, stáže, workshopy, jež budou realizovány v rámci aktivity tzv. *Budování znalostních kapacit*. Doplnila, že se strategický dokument, resp. jeho první verze, bude odevzdávat na přelomu června a července (po schválení řídicím výborem), přičemž výstupy mají sloužit pro konkrétní zacílení výzev. Následně byla zahájena diskuze na téma (nejprve) ČG, konkrétně tato úvodem směřovala k popisu současného stavu na úrovni jednotlivých škol.

Čtenářská gramotnost:

○ ZŠ Kravaře - Kouty

- p. ředitel ZŠ Kravaře-Kouty seznámil přítomné s tím, že pro zlepšení ČG již začali podnikat určité kroky, tj. vybavili třídy a školu literaturou, knihovničkami do každé třídy, k dispozici cca 100 knih vhodných pro dané ročníky a děti s nimi pracují v rámci čtení a literární výchovy.
- 1x týdně mají tzv. čtenářskou dílnu – > zaznamenali, že chuť ke čtení se za daný rok výrazně zlepšila; po přečtení prvního dílu mají děti zájem o další
- zvýšil se zájem o čtení, děti začaly chodit do místní knihovny, pravidelně ji navštěvují, navštěvují i různé besedy pořádané knihovnou
- posun (do budoucna) -> vyčlenit skupinu dětí (dle jejich zájmu), které by mohly navštěvovat **čtenářský klub (forma kroužku v rámci školy)**;

- dále by se daly **realizovat výstavy a autorská čtení i mimo školu;**
- jde o to tzv. přitáhnout děti ke knize (i v rámci mimoškolních činností), je zapotřebí zvýšit zájem o knihy -> nákup dalších a dalších knih, ať jsou děti (stále) motivované
- **obnova knižního fondu, udržitelnost financování, pestrá nabídka**
- **důležité jsou prostředky na mimoškolní aktivity**
- ZŠ Kravaře
 - pan ředitel tamní ZŠ upozornil **na nutnost obnovy knižního fondu, a to každoročně**
 - **častá je pomoc od zřizovatele**
 - podtrhuje slova uvedená p. ředitelem ZŠ Kravaře-Kouty - **úspěšné jsou besedy se spisovateli** – skoro všechny děti si chtěly v konkrétním případě zakoupit knihu, ty tak byly brzy vyprodány - > nedostalo se ani na všechny
 - kooperace s městskou knihovnou, resp. p. knihovnicí - p. ředitel by velice rád ocenil její snahy, úsilí a vynaložený čas
 - **peníze na plat knihovníka a na obnovu knihovního fondu, problémem je však nárazovost finančních prostředků;** je zde spousta šikovných lidí
- ZŠ Bolatice
 - v Bolaticích byla školní knihovna zrušena, využívají služeb místní knihovny – ta pocítila nárůst zájmu stran dětí
 - **nutná soustavnější podpora**
 - **systémová podpora čtenářských dílen**
 - **prostředky na vybudování čtenářského koutku,** avšak **problémem je absentující prostor na jeho vybudování**
 - **pokračovat v besedách o knihách,** které mají smysl
- ZŠ Kravaře-Kouty
 - zástupci z dané ZŠ reagovali na výše uvedené – také v jejich případě je **problémem nedostatečný prostor na vybudování knihovny**
 - problém **řešen alternativně poličkami s knihami ve třídách**
- důležitá poznámka, na níž se shodli všichni členové – **zajištění financí pro ty, kteří budou děti vzdělávat, pro vedoucí čtenářských klubů,** příp. zajištění vzdělávání pro tyto pracovníky. Raději prostředky na interní pracovníky, ne pro externí školitele.
- ZŠ Sudice
 - p. ředitelka nastínila situaci ve své ZŠ, uvedla, že **nemají takové možnosti, neboť jsou malou obcí,** maličké knihovny toho nemohou moc nabídnout; školní knihovna je toho času nefunkční, resp. velmi zastaralá.

- **využívají programů opavské knihovny**, kde se vždy rozebírá určitá kniha – děti jsou z této aktivity nadšené.
- obdobu by chtěli zavést také na vlastní základní škole
- v rámci projektů by si knihovnu mohli vybavit, ale **schází prostředky na pracovníka, ale který by tuto vedl**
- **potřeba zajištění vzdělávání pro tohoto pracovníka a finanční odměny**
- členové PS se shodli, že jsou v dané oblasti odlišné problémy na úrovni jednotlivých škol. Navíc je potřeba zohlednit vliv tzv. módních vln...
- žáci neumí vybírat důležité informace z textu, chybí schopnost kritického vyhodnocování
- **čtení je činností, od které se odvíjí vše, slovní zásoba, porozumění textu je stěžejní; akce na podporu ČG mají dle vyjádření členů PS rozhodně smysl**
- **ČG není jen o „čtení beletrie“, ale i kritickém vyhodnocování informací**
- Poukaz na skutečnost, že informační balast je obrovský (žijeme v tzv. informační společnosti – přehřel informací)
- **zahrnutí rodičů, nutná spolupráce s nimi**
- ZŠ Sudice
 - v MŠ rodiče čtou dětem pohádky (zapojení do projektu Celé Česko čte dětem), i tatínkové chodí číst
 - plánují rozšířit i do ZŠ
- **ZŠ Kravaře a Kravaře-Kouty**
 - **aplikace metody splývavého čtení Sfumato – pedagogové postupně proškoleni**
 - p. ředitel Volf za ZŠ Kravaře-Kouty – **pedagogové se musí s metodami - obecně – ztotožnit**, musí být dobře proškoleni, **vzít metody za své** (např. Hejného metoda), tyto metody je však potřeba aplikovat již od první třídy

Matematická gramotnost

- obecná shoda – **dostatečná časová dotace jako klad**
- **ZŠ Kravaře-Kouty**
 - Efektivní učení, **vzdělávání učitelů nutné, vhodná i vzájemná výměna zkušeností mezi pedagogy dané školy i mezi školami v regionu**
- ZŠ Sudice
 - poznámka (obecně i k ČG) – 1 češtinář, nemá žádného kolegu a tedy srovnání své práce a užívaných postupů – **odlišnost malých x větších škol**
- **Návrh p. ředitele ZŠ Bolatice**

- **náslechové hodiny (vzájemné náslechy)** jako impulz pro pedagogy; vyzkoušet si vedení někoho jiného
- **společné schůzky**, dvojice vyučujících; k méně zkušenému pedagogovi by např. na 14 dní mohl být přiřazen zkušenější kolega - podpora
- obecný návrh: **meziškolní výuka – vyzkoušet si, jak se učí v jiných ZŠ** (např. pedagog ze ZŠ Kravaře půjde na určitou dobu do ZŠ Sudice) – **praktické vzdělávání – praxe je velmi důležitá – pokud si něco začínající učitelé nezažijí v praxi, nepomůže ani pečlivé nastudování materiálů**
- **vhodné vyzkoušet si mentoring**
- **ZŠ Kravaře**
 - matematika je logika, děti už neumí ani násobilku, chyba zrušení matematiky jako povinného maturitního předmětu,
- **ZŠ Kravaře-Kouty**
 - zařadit i geometrii, základy rýsování prostorové uvažování - zábavné věci ano, problémem je, že se pak narazí na to, že polovina neumí násobilku a zůstáváme u základů
 - matematika pravděpodobně nikdy nebude bavit úplně všechny žáky, avšak ZŠ je vzdělávací instituce, je důležité naučit alespoň základy
 - přetěžování žáků stran rodičů
 - **základ je vždy nutný a kruciólní, neboť od něj se lze odrazit k dalším výšinám**
 - tzv. biflování by do určité míry mělo zůstat- bez pochopení základů není možné posunout se dále
 - učitel je nositelem informací
- **Téma - matematika a multimédia - obecná shoda: ANO („ale“)**
 - interaktivní tabule – **předvést animaci, dobré k procvičování, pro názornost**
 - **interaktivní tabule jako vhodný doplněk pro vzdělávání, avšak všeho s mírou, což platí i v tomto případě**
 - nicméně se s nimi špatně pracuje v momentě, kdy je ve třídě 25 dětí
 - nelze s nimi pracovat pořád, žádný extrém (rušení klasických tabulí a zavádění pouze interaktivních),
 - smysl má interakce s žáky v okamžiku, kdy se s těmito multimédií pracuje
- **schází prostor (čas) pro individuální výuku matematiky**
- **nelze se plně věnovat talentovaným žákům**
- **návrh: hodina týdně navíc či klub pro talentované děti**
- **p. ředitel ZŠ Bolatice**
 - cvičení z MA a ČJ – **diferenciace má smysl**

- **matematický kroužek pro menší skupinu žáků** (avšak mnohdy preference placené přípravy v jiných institucích / organizacích stran rodičů)
- **Návrh: peníze na dělení tříd, alespoň 1h týdně**
- Tablety, PC = **nástroj dosažení cíle, avšak pouze ve formě doplňku**

Individuální přístup k žákům

- Otázka: věnovat se nadanějším nebo handicapovaným? Věnovat energii nadaným a těm, kteří chtějí pracovat a učit se....
- Teze: úspěch pro každého žáka- otázka, jak definovat úspěch
- konkrétní žák udělá nějaký konkrétní pokrok - to je úspěch
- každý by musel mít svůj individuální plán
- úspěch je velmi subjektivní a pro každého jedince znamená něco jiného
- cílem: **výchova ke skromnosti, pracovitosti a reálnému ocenění svých sil / reálnému sebehodnocení**
 - **aby ve školství byli lidé, kteří svou práci dělají srdcem, vnímají tuto jako poslání; lidé, kteří své práci rozumějí a dělají ji rádi!**

Hlavní priority:

- **Exkurze, výměna zkušeností** – „říct, že máme podobné problémy, nám pomůže, zjistíme, že druzí jsou na tom obdobně a lze se zaměřit na řešení problému společnými silami“ (citace p. Volfa za ZŠ Kravaře-Kouty), **poznávání nových věcí, „literární“ zájezdy**
- podpora začínajícím učitelům, náslechy, výměna zkušeností- problém -> absence zastupitelnosti - od koho získat nové zkušenosti - na malých školách málo pedagogů